

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 23ης Απριλίου 2008

σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2008/C 111/01)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και, ιδίως,
το άρθρο 149 παράγραφος 4, και το άρθρο 150 παράγραφος 4,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής ⁽¹⁾,τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της
συνθήκης ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η ανάπτυξη και η αναγνώριση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των πολιτών έχουν ζωτική σημασία για την ατομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή στην Κοινότητα. Η ανάπτυξη και η αναγνώριση θα πρέπει να διευκολύνουν την υπερεθνική κινητικότητα των εργαζομένων και των εκπαιδευόμενων και να συμβάλλουν στην κάλυψη των απαιτήσεων της προσφοράς και της ζήτησης στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας. Η συμμετοχή στη διά βίου μάθηση για όλους, συμπεριλαμβανομένων των αναπήρων, και η αξιοποίηση των προσόντων πρέπει να προωθηθούν και να βελτιωθούν τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο.

- (2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας, το 2000, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η μεγαλύτερη διαφάνεια των προσόντων πρέπει να αποτελέσει μία από τις κύριες συστημικές εκπαιδευσης και κατάρτισης της Κοινότητας στις απαιτήσεις της κοινωνίας της γνώσης. Επί πλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, το 2002, ζήτησε στενότερη συνεργασία στον πανεπιστημιακό τομέα και βελτίωση της διαφάνειας και των μεθόδων αναγνώρισης στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

- (3) Στο ψήφισμα του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2002 σχετικά με τη διά βίου μάθηση ⁽⁴⁾ καλείται η Επιτροπή να αναπτύξει, σε στενή συνεργασία με το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη, ένα πλαίσιο για την αναγνώριση των προσόντων που αποκτώνται με την εκπαίδευση και με την κατάρτιση, έχοντας ως αφετηρία τα αποτελέσματα της διαδικασίας της Μπολόνια και προωθώντας παρόμοιες ενέργειες στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης.

- (4) Στις κοινές εκθέσεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010», οι οποίες εκδόθηκαν το 2004 και το 2006, τονίστηκε η ανάγκη για ανάπτυξη ενός Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων.

- (5) Στο πλαίσιο της διαδικασίας της Κοπεγχάγης, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2004, σχετικά με τις μελλοντικές προτεραιότητες της ενισχυμένης ευρωπαϊκής

⁽¹⁾ ΕΕ C 175 της 27.7.2007, σ. 74.⁽²⁾ ΕΕ C 146 της 30.6.2007, σ. 77.⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2007 (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 14ης Φεβρουαρίου 2008.⁽⁴⁾ ΕΕ C 163 της 9.7.2002, σ. 1.

- συνεργασίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έδωσαν προτεραιότητα στην ανάπτυξη ανοιχτού και ευέλικτου Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων, στηριζόμενου στη διαφάνεια και στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, το οποίο θα πρέπει να αποτελέσει κοινό σημείο αναφοράς που θα καλύπτει τόσο την εκπαίδευση όσο και την κατάρτιση.
- (6) Η επικύρωση των αποτελεσμάτων των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης θα πρέπει να προωθηθεί, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 28ης Μαΐου 2004 όσον αφορά κοινές ευρωπαϊκές αρχές για τον προσδιορισμό και την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης.
- (7) Τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια των Βρυξελλών τον Μάρτιο του 2005 και τον Μάρτιο του 2006 υπογράμμισαν τη σημασία που έχει η θέσπιση Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων.
- (8) Η παρούσα σύσταση λαμβάνει υπόψη την απόφαση αριθ. 2241/2004/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με το ενιαίο κοινοτικό πλαίσιο για τη διαφάνεια των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων (Eurorass) ⁽¹⁾ και τη σύσταση 2006/962/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση ⁽²⁾.
- (9) Η παρούσα σύσταση είναι συμβατή με το πλαίσιο για τον ευρωπαϊκό χώρο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τους περιγραφικούς δείκτες των κύκλων που συμφωνήθηκαν από τους αρμόδιους για την τριτοβάθμια εκπαίδευση υπουργούς 45 ευρωπαϊκών χωρών κατά τη σύνοδό τους στο Μπέργκεν, στις 19 και 20 Μαΐου 2005, στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια.
- (10) Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της 23ης και 24ης Μαΐου 2004, η σύσταση 2006/143/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2006, για περαιτέρω ευρωπαϊκή συνεργασία με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ⁽³⁾ και τα πρότυπα και οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που συμφωνήθηκαν από τους αρμόδιους για την τριτοβάθμια εκπαίδευση υπουργούς κατά τη σύνοδό τους στο Μπέργκεν περιλαμβάνουν κοινές αρχές για τη διασφάλιση της ποιότητας επί των οποίων θα πρέπει να στηρίζεται η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων.
- (11) Η παρούσα σύσταση δεν θίγει την οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων ⁽⁴⁾, η οποία δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις τόσο για την αρμόδια εθνική αρχή όσο και για τον διακινούμενο εργαζόμενο. Η συσχέτιση με τα επίπεδα προσόντων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων δεν θα πρέπει να θίγει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε περίπτωση που τα επαγγελματικά προσόντα έχουν αναγνωριστεί σύμφωνα με την οδηγία 2005/36/EK.
- (12) Στόχος της παρούσας σύστασης είναι να δημιουργηθεί κοινό πλαίσιο αναφοράς που θα χρησιμεύσει ως μηχανισμός μετατροπής μεταξύ διαφορετικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων και μεταξύ των επιπέδων τους, τόσο για τη γενική και την τριτοβάθμια εκπαίδευση όσο και για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Αυτό θα βελτιώσει τη διαφάνεια, τη συγκρισιμότητα και τη δυνατότητα μεταφοράς των επαγγελματικών προσόντων των πολιτών τα οποία έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με την πρακτική που ισχύει στα διάφορα κράτη μέλη. Κάθε επίπεδο επαγγελματικών προσόντων πρέπει κατ' αρχήν να μπορεί να επιτευχθεί μέσω ποικίλων διαδρομών εκπαίδευσης και σταδιοδρομίας. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων πρέπει να δώσει στους διεθνείς κλαδικούς οργανισμούς τη δυνατότητα να συσχετίσουν τα δικά τους συστήματα επαγγελματικών προσόντων με ένα κοινό ευρωπαϊκό σημείο αναφοράς και έτσι να δείχνει τη σχέση των διεθνών κλαδικών προσόντων με τα εθνικά συστήματα προσόντων. Επομένως, η παρούσα σύσταση συμβάλλει στους ευρύτερους στόχους της προώθησης της διά βίου μάθησης και της αύξησης της απασχολησιμότητας, της κινητικότητας και της κοινωνικής ενσωμάτωσης των εργαζομένων και των εκπαιδευόμενων. Οι διαφανείς αρχές διασφάλισης της ποιότητας και η ανταλλαγή πληροφοριών θα στηρίζουν την εφαρμογή της παρούσας σύστασης συμβάλλοντας στην οικοδόμηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης.
- (13) Η παρούσα σύσταση θα πρέπει να συμβάλει ώστε να εκσυγχρονιστούν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, να συνδεθούν η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η απασχόληση και να φτιαχτούν γέφυρες ανάμεσα στην επίσημη, την ανεπίσημη και την άτυπη μάθηση, οδηγώντας και στην επικύρωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτώνται μέσω της πείρας.
- (14) Η παρούσα σύσταση δεν αντικαθιστά ή καθορίζει τα εθνικά συστήματα επαγγελματικών προσόντων ή/και τα επαγγελματικά προσόντα. Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων δεν περιγράφει συγκεκριμένα προσόντα ή ικανότητες ενός ατόμου και, επομένως, κάθε ιδιαίτερο επαγγελματικό προσόν πρέπει να τοποθετείται στο αντίστοιχο επίπεδο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων μέσω του σχετικού εθνικού συστήματος επαγγελματικών προσόντων.
- (15) Δεδομένου του μη δεσμευτικού χαρακτήρα της, η παρούσα σύσταση συμμορφούται με την αρχή της επικουρικότητας καθότι υποστηρίζει και συμπληρώνει τις δραστηριότητες των κρατών μελών με το να διευκολύνει την περαιτέρω συνεργασία μεταξύ τους, να αυξάνει τη διαφάνεια και να προωθεί την κινητικότητα και τη διά βίου μάθηση. Θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.
- (16) Δεδομένου ότι στόχος της παρούσας σύστασης, δηλαδή η δημιουργία κοινού πλαισίου αναφοράς που θα χρησιμεύσει ως μηχανισμός μετατροπής μεταξύ διαφορετικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων και μεταξύ των επιπέδων τους δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί, ως εκ τούτου, λόγω της εμβέλειας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα σύσταση δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου αυτού,

⁽¹⁾ EE L 390 της 31.12.2004, σ. 6.

⁽²⁾ EE L 394 της 30.12.2006, σ. 10.

⁽³⁾ EE L 64 της 4.3.2006, σ. 60.

⁽⁴⁾ EE L 255 της 30.9.2005, σ. 22. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2006/100/EK του Συμβουλίου (EE L 363 της 20.12.2006, σ. 141).

ΣΥΝΙΣΤΟΥΝ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

1. να χρησιμοποιούν το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων ως εργαλείο αναφοράς για να συγκρίνουν τα επίπεδα προσόντων σε διαφορετικά συστήματα επαγγελματικών προσόντων και να προωθούν τόσο τη διά βίου μάθηση όσο και την ισότητα ευκαιριών στην κοινωνία της γνώσης, καθώς και την περαιτέρω ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας, ενώ ταυτόχρονα θα σέβονται την πλούσια πολυμορφία των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων·
2. να συνδέσουν τα εθνικά τους συστήματα προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων έως το 2010, ιδίως με τη διαφανή συσχέτιση των δικών τους επιπέδων επαγγελματικών προσόντων με τα επίπεδα που παρατίθενται στο Παράρτημα II και, όταν ενδείκνυται, με την ανάπτυξη εθνικών πλαισίων προσόντων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική·
3. να θεσπίσουν ενδεχομένως μέτρα ώστε, έως το 2012, όλα τα νέα πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων, διπλώματα και έγγραφα «Eurorass», που εκδίδονται από τις αρμόδιες αρχές, να περιέχουν σαφή παραπομπή —μέσω των εθνικών συστημάτων προσόντων— στο αντίστοιχο επίπεδο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων·
4. να ακολουθούν προσέγγιση βασισμένη στα μαθησιακά αποτελέσματα για τον ορισμό και την περιγραφή επαγγελματικών προσόντων και να προωθήσουν την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης σύμφωνα με τις κοινές ευρωπαϊκές αρχές που εγκρίθηκαν στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 28ης Μαΐου 2004, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στους πολίτες που είναι πιθανότερο να περιπέσουν σε ανεργία ή επισφαλείς μορφές απασχόλησης, των οποίων η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να βοηθήσει την αύξηση της συμμετοχής στη διά βίου μάθηση και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας·
5. να προωθούν και να εφαρμόζουν τις αρχές για τη διασφάλιση της ποιότητας στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα III, όταν συσχετίζουν τα προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης εντός του πλαισίου των εθνικών συστημάτων προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων·
6. να ορίσουν εθνικά σημεία συντονισμού, συνδεδεμένα σε κάθε περίπτωση με τις δομές και τις απαιτήσεις του κράτους μέλους, για την υποστήριξη και, σε σύμπραξη με άλλες οικείες εθνικές αρχές, για την καθοδήγηση του συσχετισμού μεταξύ των εθνικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων, με στόχο να προωθηθεί η ποιότητα και η διαφάνεια αυτού του συσχετισμού.

Τα καθήκοντα των εν λόγω σημείων συντονισμού θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής:

- α) συσχέτιση των επιπέδων προσόντων του εθνικού συστήματος προσόντων με τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων που περιγράφονται στο παράρτημα II·
- β) εξασφάλιση ότι η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για να συσχετιστούν τα εθνικά επίπεδα προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων είναι διαφανής, ώστε να διευκολύνονται οι συγκρίσεις μεταξύ τους, και ότι οι συνακόλουθες αποφάσεις δημοσιεύονται·
- γ) παροχή πρόσβασης στις πληροφορίες και καθοδήγησης στους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με το πώς συσχετίζονται τα

εθνικά προσόντα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων μέσω των εθνικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων·

- δ) ενθάρρυνση της συμμετοχής όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων στους οποίους περιλαμβάνονται, ανάλογα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι κοινωνικοί εταίροι, οι κλάδοι και οι ειδικοί επί θεμάτων σύγκρισης και αξιοποίησης προσόντων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

1. να υποστηρίξει τα κράτη μέλη στην εκτέλεση των ανωτέρω καθηκόντων και τους διεθνείς κλαδικούς οργανισμούς στη χρησιμοποίηση των επιπέδων αναφοράς και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων όπως παρατίθενται στην παρούσα σύσταση, ιδίως με τη διευκόλυνση της συνεργασίας, της ανταλλαγής ορθής πρακτικής και των δοκιμών —μεταξύ άλλων με εθελοντική αξιολόγηση από ομοτίμους και με πιλοτικά σχέδια στα πλαίσια ευρωπαϊκών προγραμμάτων—, με τη δρομολόγηση ενημερώσεων και διαβουλεύσεων με επιτροπές κοινωνικού διαλόγου, καθώς και με την εκπόνηση υποστηρικτικού και καθοδηγητικού υλικού·
2. να συγκροτήσει, το αργότερο έως τις 23 Απριλίου 2009, συμβουλευτική ομάδα για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων (αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών και με τη συμμετοχή των ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων, κατά περίπτωση) υπεύθυνη για την εξασφάλιση συνολικής συνοχής και την προώθηση της διαφάνειας της διαδικασίας για τη συσχέτιση των συστημάτων επαγγελματικών προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων·
3. να αποτιμήσει και να αξιολογήσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, τη δράση που αναλήφθηκε ως ανταπόκριση στην παρούσα σύσταση, συμπεριλαμβανομένης της αποστολής και της διάρκειας της συμβουλευτικής ομάδας, και, να υποβάλει το αργότερο έως τις 23 Απριλίου 2013 έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την αποκτηθείσα πείρα και τις μελλοντικές επιπτώσεις, περιλαμβάνοντας, εφόσον χρειαστεί, και πιθανή επανεξέταση και αναθεώρηση της παρούσας σύστασης·
4. να δημιουργήσει στενούς δεσμούς μεταξύ του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων και των υφιστάμενων ή μελλοντικών ευρωπαϊκών συστημάτων μεταφοράς ή συσώρευσης επιδόσεων στην ανωτάτη εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση ώστε να βελτιωθεί η κινητικότητα των πολιτών και να διευκολυνθεί η αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Στρασβούργο, 23 Απριλίου 2008.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος
H.-G. PÖTTERING

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
J. LANARČIČ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της σύστασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) ως «επαγγελματικό προσόν» νοείται το επίσημο αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αξιολόγησης και επικύρωσης, το οποίο επιτυγχάνεται όταν ο αρμόδιος φορέας διαπιστώνει ότι ένα άτομο έχει επιτύχει μαθησιακά αποτελέσματα που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές·
- β) ως «εθνικό σύστημα επαγγελματικών προσόντων» νοούνται όλες οι πτυχές της δραστηριότητας ενός κράτους μέλους σχετικά με την αναγνώριση της μάθησης και άλλων μηχανισμών που συνδέουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση με την αγορά εργασίας και την κοινωνία των πολιτών. Η εν λόγω δραστηριότητα περιλαμβάνει την ανάπτυξη και την εφαρμογή θεσμικών ρυθμίσεων και διαδικασιών που αφορούν τη διασφάλιση ποιότητας, την αξιολόγηση και την απονομή προσόντων. Ένα εθνικό σύστημα επαγγελματικών προσόντων μπορεί να αποτελείται από αρκετά υποσυστήματα και μπορεί να περιλαμβάνει ένα εθνικό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων·
- γ) ως «εθνικό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων» νοείται το «εργαλείο» για την κατηγοριοποίηση των προσόντων σύμφωνα με σύνολο κριτηρίων επίτευξης καθορισμένων επιπέδων μάθησης. Το εν λόγω μέσο στοχεύει στη συνένωση σε ενιαίο σύνολο και στο συντονισμό των εθνικών υποσυστημάτων επαγγελματικών προσόντων, καθώς και στη βελτίωση της διαφάνειας, της πρόσβασης, της εξέλιξης και της ποιότητας των επαγγελματικών προσόντων σε σχέση με την αγορά εργασίας και την κοινωνία των πολιτών·
- δ) ως «κλάδος» νοείται η ομαδοποίηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων βάσει της κύριας οικονομικής λειτουργίας, του προϊόντος, της υπηρεσίας ή της τεχνολογίας που τις χαρακτηρίζει·
- ε) ως «διεθνής κλαδικός οργανισμός» νοείται η ένωση των εθνικών οργανισμών που περιλαμβάνει π.χ. εργοδοτικούς και επαγγελματικούς φορείς και εκπροσωπεί τα συμφέροντα των εθνικών κλάδων·
- στ) ως «μαθησιακά αποτελέσματα» νοούνται οι διατυπώσεις όλων αυτών που ο εκπαιδευόμενος γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να κάνει μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας και οι σχετικοί ορισμοί αφορούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες·
- ζ) ως «γνώσεις» νοείται το αποτέλεσμα της αφομοίωσης πληροφοριών μέσω της μάθησης. Οι γνώσεις είναι το σώμα θετικών στοιχείων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζεται με ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, οι γνώσεις χαρακτηρίζονται ως θεωρητικές ή/και αντικειμενικές·
- η) ως «δεξιότητες» νοείται η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και αξιοποίησης τεχνογνωσίας για την εκπλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, οι δεξιότητες περιγράφονται ως νοητικές (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και πρακτικές (αφορούν τη χειρωνακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων)·
- θ) ως «ικανότητες» νοείται η αποδεδειγμένη επάρκεια στη χρήση γνώσεων, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών ή/και μεθοδολογικών δυνατοτήτων σε περιστάσεις εργασίας ή σπουδής και στην επαγγελματική ή/και προσωπική ανάπτυξη. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, η περιγραφή ως προς τις ικανότητες αφορά την υπευθυνότητα και την αυτονομία.

Περιγραφικοί δείκτες που ορίζουν τα επίπεδα στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων (ΕΠΕΠ)

Καθένα από τα 8 επίπεδα ορίζεται βάσει συνόλου περιγραφικών δεικτών, οι οποίοι προσδιορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στα προσόντα του συγκεκριμένου επιπέδου σε οποιοδήποτε σύστημα επαγγελματικών προσόντων

	Γνώσεις	Δεξιότητες	Ικανότητες
	Στο ΕΠΕΠ, οι γνώσεις περιγράφονται ως θεωρητικές ή/και αντικειμενικές	Στο ΕΠΕΠ, οι δεξιότητες περιγράφονται ως γνωστικές (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και πρακτικές (αφορούν τη χειρωνακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων)	Στο ΕΠΕΠ, η περιγραφή ως προς τις ικανότητες αφορά την υπευθυνότητα και την αυτονομία
Επίπεδο 1 Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στο επίπεδο 1 είναι τα εξής:	Βασικές γενικές γνώσεις	Βασικές δεξιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση απλών εργασιών	Εργασία ή σπουδή υπό άμεση επίβλεψη σε δομημένο πλαίσιο
Επίπεδο 2 Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στο επίπεδο 2 είναι τα εξής:	Βασικές αντικειμενικές γνώσεις ενός πεδίου εργασίας ή σπουδής	Βασικές γνωστικές και πρακτικές δεξιότητες που απαιτούνται για την αξιοποίηση σχετικών πληροφοριών με σκοπό την εκτέλεση εργασιών και την επίλυση συνήθων προβλημάτων με τη χρήση απλών κανόνων και εργαλείων	Εργασία ή σπουδή υπό επίβλεψη και με κάποια αυτονομία
Επίπεδο 3 Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στο επίπεδο 3 είναι τα εξής:	Γνώση αντικειμενικών στοιχείων, αρχών, διαδικασιών και γενικών εννοιών σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής	Φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εκτέλεση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων με επιλογή και εφαρμογή βασικών μεθόδων, εργαλείων, υλικών και πληροφοριών	Ανάληψη ευθύνης για την εκπλήρωση καθηκόντων στην εργασία ή στη σπουδή. Προσαρμογή της προσωπικής συμπεριφοράς στις περιστάσεις κατά την επίλυση προβλημάτων
Επίπεδο 4 Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στο επίπεδο 4 είναι τα εξής:	Αντικειμενικές και θεωρητικές γνώσεις γενικού φάσματος σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής	Φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εξεύρεση λύσεων σε συγκεκριμένα προβλήματα σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής	Άσκηση αυτοδιαχείρισης βάσει κατευθύνσεων σε περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδής που είναι συνήθως προβλέψιμα, αλλά υπόκεινται σε αλλαγές. Επίβλεψη της συνήθους εργασίας άλλων ατόμων, αναλαμβάνοντας κάποια ευθύνη για την αξιολόγηση και τη βελτίωση των δραστηριοτήτων εργασίας ή σπουδής
Επίπεδο 5 (*) Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στο επίπεδο 5 είναι τα εξής:	Ευρείες, εξειδικευμένες, αντικειμενικές και θεωρητικές γνώσεις σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής και επίγνωση των ορίων των γνώσεων αυτών	Ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εξεύρεση δημιουργικών λύσεων σε αφηρημένα προβλήματα	Άσκηση διαχείρισης και επίβλεψης στο πλαίσιο δραστηριοτήτων εργασίας ή σπουδής όπου συμβαίνουν απρόβλεπτες αλλαγές. Αξιολόγηση και ανάπτυξη της προσωπικής απόδοσης και της απόδοσης άλλων ατόμων

Επίπεδο 6 (**) Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στο επίπεδο 6 είναι τα εξής:	Προχωρημένες γνώσεις σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής, οι οποίες συνεπάγονται κριτική κατανόηση θεωριών και αρχών	Προχωρημένες δεξιότητες, απόδειξη δεξιοτεχνίας και καινοτομίας, που απαιτούνται για την επίλυση σύνθετων και απρόβλεπτων προβλημάτων σε εξειδικευμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής	Διαχείριση σύνθετων τεχνικών ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή σχεδίων εργασίας, με ανάληψη ευθύνης για τη λήψη αποφάσεων σε απρόβλεπτα περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδής. Ανάληψη ευθύνης για τη διαχείριση της επαγγελματικής ανάπτυξης ατόμων και ομάδων
Επίπεδο 7 (***) Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στο επίπεδο 7 είναι τα εξής:	Πολύ εξειδικευμένες γνώσεις, μερικές από τις οποίες είναι γνώσεις αιχμής σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής, ως βάση για πρωτότυπη σκέψη ή/και έρευνα. Κριτική επίγνωση των ζητημάτων γνώσης σε ένα πεδίο και στη διασύνδεσή του με διαφορετικά πεδία	Εξειδικευμένες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, οι οποίες απαιτούνται στην έρευνα ή/και στην καινοτομία προκειμένου να αναπτυχθούν νέες γνώσεις και διαδικασίες και να ενσωματωθούν γνώσεις από διαφορετικά πεδία	Διαχείριση και μετασχηματισμός σε περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδής που είναι σύνθετα, απρόβλεπτα και απαιτούν νέες στρατηγικές προσεγγίσεις. Ανάληψη ευθύνης για τη συνεισφορά στις επαγγελματικές γνώσεις και πρακτικές ή/και για την αξιολόγηση της στρατηγικής απόδοσης ομάδων
Επίπεδο 8 (****) Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στο επίπεδο 8 είναι τα εξής:	Γνώσεις στα πλέον προχωρημένα όρια ενός πεδίου εργασίας ή σπουδής και στη διασύνδεσή του με άλλα πεδία	Οι πλέον προχωρημένες και εξειδικευμένες δεξιότητες και τεχνικές, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης και της αξιολόγησης, που απαιτούνται για την επίλυση κρίσιμων προβλημάτων στην έρευνα ή/και στην καινοτομία και για τη διεύρυνση και τον επαναπροσδιορισμό των υφιστάμενων γνώσεων ή της υφιστάμενης επαγγελματικής πρακτικής	Επίδειξη ουσιαστικού κύρους, καινοτομίας, αυτονομίας, επιστημονικής και επαγγελματικής ακεραιότητας και σταθερής προσήλωσης στη διαμόρφωση νέων ιδεών ή διαδικασιών στην πρωτοπορία πλαισίων εργασίας ή σπουδής, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας

Συμβατότητα με το Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Το Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ορίζει περιγραφικούς δείκτες για τους κύκλους.

Κάθε περιγραφικός δείκτης ενός κύκλου παρέχει μια γενική διατύπωση των συνήθων προσδοκιών όσον αφορά τις επιδόσεις και τις δυνατότητες που σχετίζονται με επαγγελματικά προσόντα τα οποία αντιπροσωπεύουν το τέλος του συγκεκριμένου κύκλου.

- (*) Ο περιγραφικός δείκτης για τον σύντομο κύκλο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (στο πλαίσιο του πρώτου κύκλου ή συνδεδεμένος με αυτόν), ο οποίος διαμορφώθηκε από την κοινή πρωτοβουλία για την ποιότητα στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια, αντιστοιχεί στα μαθησιακά αποτελέσματα για το επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ.
- (**) Ο περιγραφικός δείκτης για τον πρώτο κύκλο του Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, που συμφωνήθηκε από τους αρμόδιους για την τριτοβάθμια εκπαίδευση υπουργούς κατά τη σύνοδό τους στο Μπέργκεν τον Μάιο του 2005, στα πλαίσια της διαδικασίας της Μπολόνια, αντιστοιχεί στα μαθησιακά αποτελέσματα για το επίπεδο 6 του ΕΠΕΠ.
- (***) Ο περιγραφικός δείκτης για τον δεύτερο κύκλο του Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, που συμφωνήθηκε από τους αρμόδιους για την τριτοβάθμια εκπαίδευση υπουργούς κατά τη σύνοδό τους στο Μπέργκεν τον Μάιο του 2005, στα πλαίσια της διαδικασίας της Μπολόνια, αντιστοιχεί στα μαθησιακά αποτελέσματα για το επίπεδο 7 του ΕΠΕΠ.
- (****) Ο περιγραφικός δείκτης για τον τρίτο κύκλο του Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, που συμφωνήθηκε από τους αρμόδιους για την τριτοβάθμια εκπαίδευση υπουργούς κατά τη σύνοδό τους στο Μπέργκεν τον Μάιο του 2005, στα πλαίσια της διαδικασίας της Μπολόνια, αντιστοιχεί στα μαθησιακά αποτελέσματα για το επίπεδο 8 του ΕΠΕΠ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Κοινές αρχές για τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Κατά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, η διασφάλιση της ποιότητας —που είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί η υπευθυνότητα και η βελτίωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης— πρέπει να επιδιωχθεί σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:

- οι πολιτικές και οι διαδικασίες για τη διασφάλιση ποιότητας πρέπει να είναι το έρεισμα όλων των βαθμίδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων,
- η διασφάλιση ποιότητας πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εσωτερικής διοίκησης των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- η διασφάλιση ποιότητας πρέπει να περιλαμβάνει τακτική αξιολόγηση των ιδρυμάτων, των προγραμμάτων τους ή των συστημάτων τους για τη διασφάλιση ποιότητας, από εξωτερικούς φορείς ή οργανισμούς παρακολούθησης,
- οι εξωτερικοί φορείς ή οργανισμοί παρακολούθησης που ασχολούνται με τη διασφάλιση ποιότητας πρέπει να υπόκεινται σε τακτική επιθεώρηση,
- η διασφάλιση ποιότητας πρέπει να περιλαμβάνει τις πτυχές του πλαισίου αναφοράς, των εισροών, της διεργασίας και των παραγομένων, ενώ παράλληλα θα δίνει έμφαση στα παραγόμενα και στα μαθησιακά αποτελέσματα,
- τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας πρέπει να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:
 - σαφείς και μετρήσιμους στόχους και πρότυπα, κατευθύνσεις εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών,
 - κατάλληλους πόρους,
 - συνεπείς μεθόδους αξιολόγησης, οι οποίες να συνδυάζουν την αυτοαξιολόγηση με την εξωτερική επιθεώρηση,
 - μηχανισμούς και διαδικασίες ανατροφοδότησης για βελτίωση,
 - δυνατότητα πρόσβασης στα αποτελέσματα των αξιολογήσεων από μεγάλο αριθμό ατόμων,
- οι πρωτοβουλίες για τη διασφάλιση ποιότητας σε διεθνές, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο πρέπει να συντονίζονται προκειμένου να εξασφαλίζεται η γενική επισκόπηση, η συνοχή, η συνεργία και η πολυδιάστατη συστημική ανάλυση,
- η διασφάλιση ποιότητας πρέπει να αποτελεί συνεργατική διαδικασία σε όλο το φάσμα των βαθμίδων και των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων σε κάθε κράτος μέλος και σε ολόκληρη την Κοινότητα,
- οι προσανατολισμοί που δίνονται σε κοινοτικό επίπεδο για τη διασφάλιση ποιότητας μπορούν να αποτελέσουν σημεία αναφοράς για τις αξιολογήσεις και τη μάθηση μέσω ομοτίμων.